

УДК 80

Москалюк І. — ст. гр. 11

Гусятинський коледж Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

МЕЛАНХОЛІЙНО-ТУЖЛИВІ МОТИВИ У ЛІРИЦІ БОГДАНА ЛЕПКОГО

Науковий керівник викладач-методист Дудар Ін.А.

Богдан Лепкий творив як із чуття, так із розуму, чергував, іноді навіть у межах одного твору, громадські акорди з камерними.

Самобутньою поетизацією зустрічей і прощань, любовних “не забудь” є розділ “Intermezzo”, вірші “Сльоти”. Сумовиті вірші про кохання, об’єднання в розділі “Весною”, подібно до “Зів’ялого листя”, відтворили любовні переживання ліричного героя. Ліро-епічний цикл “Стара пісня”, позначений синтезом літературного психологізму і народнопісенних навіянь (особливо виразних у “Шовкова хустка, шовкова...” й інші), сімнадцятьма віршами втілює драматичний перебіг відчуттів героя, кохану якого відають за старого та багатого. Народною й естрадною (з репертуару М. Гнатюка) піснею став прегарний романс “Час рікою пливе”, в якому, як довів Ф. Погребенник, злилися тексти Лепкого і Франка та музика Дм. Січинського.

Лірично-філософські марини Лепкого циклу “З-над моря”, дещо статичні в малюнках власне водної стихії, натомість цікаві розкриттям зв’язку моря та неба (космосу), їх вічності та мізерності людини посеред них. Водночас вірш “Світів бездонні океани...” показав: лірик добре розумів як нетотожність вищого і земного світів, так і велич розуму й духу людини.

Координати рідного краю проступили й у системі сонетних зчеплень вірша “Ліси дрімучі, тихі, сумовиті...” (1891). Лірик безпосереднього і щирого почуття, Лепкий у катренах об’єднав антитектичні ознаки України і рідного села: поетичність довкілля і мізерію простолоду, його обертність і безземелля. У настроєвих символістських малюнках сільська дійсність (“Гість”), добре znana поетові, асоціюється зі столоченим життям простого люду, нидіння села, щорічним жорстоким гостем у якому – Голод. Аналогічно “нічні” стани природи виконують функцію психологічного паралелізму саморозкриття, невіддільні від тяжкої змори душі ліричного героя (“Не люблю осінньої ночі”, “Дивний сум...”). Уведення ж у естетичні контексти відразливих явищ (голоду, війни), витончення потворного показує специфіку українського й лемківського модернізму: символізування відбувалося не в універсальній, а в конкретній площині ненормальності світу.

“Візитною карткою” лірики є славнозвісний вірш “Журавлі” (“Видиш, брате мій...”). Він постав у Кракові, коли митець ішов із театру під враженням вистави “Листопадова ніч” С. Виспянського. Під ногами шаруділо опале листя, у небі ячали, відлітаючи клином, журавлі. Так небо подарувало мелодіку. Однак, щоб так її почути, треба було народитися Лепким.

Лірика Б. Лепкого наповнена глибокою елеґійністю, музичною ритмікою. В своїй творчості він часто користується метафорою: поезія — пісня. Та це в Лепкого не тільки поетична метафора, а щось більше — правдива дійсність.

Література:

1. Братусь І., Коба А. Новий погляд на наше педагогічне минуле. — Українське слово. — 1997. 6 лютого.